

College van burgemeester en wethouders

Vergadering van: Zie voorblad

Team: Programma's, Projecten en Processen

Telefoonnummer: 14 0575

Collegevoorstel – Dienstencentrum concept bestuursovereenkomst

Portefeuillehouder: Rick Verschure

Openbaar: Openbaar met embargo

Embargo (tot en met:) 1 week embargo

Soort punt: Besluitvormend

Zaaknummer: 1013301

Besluit

1. Het college besluit in te stemmen met de inhoud van de bijgevoegde:

- bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een Dienstencentrum op de Revelhorst IV in Zutphen inclusief Werkafspraken in concept, en
- Bestuurlijke brief d.d. 31 maart 2025 (bijlage 1, 2 en 3).

2. Het college besluit de bijgevoegde bestuursovereenkomst inclusief Werkafspraken in concept aan te gaan met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA), evenwel onder het voorbehoud van de door de raad ter kennis van het college te brengen wensen en bedenkingen.

3. Het college besluit om de raad voor te stellen:

- op grond van humanitaire redenen om structureel een bijdrage te leveren aan de opvangcrisis;
- wensen en bedenkingen over de conceptbestuursovereenkomst op de Revelhorst IV in Zutphen, zoals opgenomen in bijlage 1 ter kennis te brengen van het college en
- het (onderhandelings)mandaat voor het college met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) over de vestiging van een Dienstencentrum in de gemeente Zutphen te bevestigen.

Aanleiding

Er is al enige jaren sprake van een opvangcrisis. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) heeft moeite om vluchtelingen op een goede wijze op te vangen. Het COA heeft herhaaldelijk contact gezocht met de gemeente Zutphen. Wij hebben, na diverse overleggen met het COA, de

regio en de provincie, als college besloten om onze verantwoordelijkheid hierin te nemen. Veel gemeenten in Gelderland en daarbuiten hebben in de afgelopen twee jaar extra inspanningen gedaan om vluchtelingen op te vangen. In hoog tempo worden nieuwe locaties geopend voor zowel asielzoekers, alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'er) als Oekraïners. Wij zijn van mening dat ook wij, als college, en de gemeenteraad van Zutphen naar vermogen zouden moeten bijdragen aan opvang, in de vorm van een Dienstencentrum, waarbij mensen een eerste stap zetten in de asielprocedure. Zij verblijven hiervoor gemiddeld 3 tot maximaal 6 weken in het Dienstencentrum.

Op 17 februari 2025 heeft minister Faber van het Ministerie van Asiel en Migratie akkoord gegeven op de door het COA opgestelde businesscase voor de realisatie van een Dienstencentrum in Zutphen. Dit betekent dat er groen licht is van het ministerie voor de benodigde investeringen. Het Dienstencentrum wordt ontwikkeld onder goedkeuring van het Ministerie van Asiel en Migratie.

Op 25 maart 2025 zijn wij als college via een presentatie door het COA geïnformeerd over de plannen om te komen tot een Dienstencentrum op de Revelhorst IV.

Op 8 april 2025 is de raad in een besloten beeldvormende vergadering geïnformeerd over de plannen om een Dienstencentrum te realiseren op de Revelhorst IV.

De eerstvolgende stap is het aangaan van een bestuursovereenkomst met het COA. Het besluitvormingsproces voor de bestuursovereenkomst is in gang gezet, de raad heeft hierin een belangrijke rol. De raad kan namelijk op basis van artikel 169, vierde lid jo. artikel 160, eerste lid, onder d. van de Gemeentewet wensen en bedenkingen ter kennis brengen aan het college.

De daarop volgende stap is het bouwproces waarvoor een Omgevingsplan vastgesteld moet worden.

Beoogd effect

De realisatie van een Dienstencentrum op de Revelhorst IV waar het asielproces gefaciliteerd wordt gecombineerd met het opvangen van 250 asielzoekers met een gemiddeld verblijf van 3 tot maximaal 6 weken, waarbij er geen mogelijkheid is voor spontane aanmelding en aanloop.

Argumenten

1.1 en 2.1 In de bestuursovereenkomst worden afspraken vastgelegd over onder andere definities, het Dienstencentrum, het aantal asielzoekers en capaciteitsplaatsen, het beëindigen van de overeenkomst, de duur van de overeenkomst en de financiële vergoedingen.

Het Dienstencentrum biedt plaats aan 250 vluchtelingen voor gelijktijdige, maar tijdelijke opvang. In het Dienstencentrum zetten deze mensen een eerste stap in de asielprocedure. Deze asielzoekers worden vanuit het aanmeldcentrum in Ter Apel door het COA naar het Dienstencentrum gebracht. Daar zorgt het COA voor de eerste levensbehoeften en recreatieve voorzieningen. Nadat de asielzoekers een procedure van ongeveer drie weken in het Dienstencentrum hebben doorlopen, reizen ze door naar een asielzoekerscentrum elders in het land. Spontane aanmeldingen en vrije inloop zijn hier niet mogelijk. De asielzoekers blijven grotendeels in het centrum zelf omdat in het centrum voor dagbesteding (recreatie) gezorgd wordt. Als het COA zich niet houdt aan de gemaakte afspraken, met name als het gaat om het maximale aantal van 250 asielzoekers en het gemiddelde verblijf van een asielzoeker in het Dienstencentrum van 3 weken, kan de bestuursovereenkomst in beginsel opgezegd worden. Van het maximale aantal en het gemiddelde verblijf kan worden afgeweken met goedkeuring van de gemeente als dat in individuele gevallen vanuit de menselijkheid passend is.

1.2 en 2.2 Door het aangaan van de bestuursovereenkomst en samen te werken met het COA toont het gemeentebestuur (raad en college) zijn betrokkenheid bij het nationale en internationale vraagstuk van vluchtelingenopvang.

In verband met de aanhoudende landelijke instroom van vluchtelingen zijn er al langere tijd gesprekken gevoerd met het COA voor uitbreiding van activiteiten in de gemeente Zutphen. Het

gemeentebestuur is bereid om deze extra inspanning te leveren, omdat wij als college en raad onderkennen dat de eerste opvang van vluchtelingen in Ter Apel permanent en al jaren overbelast is, alle gemeenten in Nederland een verantwoordelijkheid hebben voor menswaardige opvang en vluchtelingen en statushouders welkom zijn in Zutphen (coalitieakkoord).

1.3 en 2.3 Er zijn lokale kansen voor de economie.

Naast het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid als gemeentebestuur biedt dit initiatief ook kansen op het gebied van werkgelegenheid. Er ontstaan zo'n 100 fte banen in alle lagen van de arbeidsmarkt, van zorg en begeleiding tot de versterking van het juridisch cluster, facilitaire diensten en beveiliging. Daarnaast levert het Dienstencentrum ook een economische impuls voor de gemeente Zutphen door de afname van goederen en diensten van Zutphense toeleveranciers. Het Dienstencentrum wordt verder ontwikkeld door het COA onder goedkeuring van het Ministerie van Asiel en Migratie.

1.4 en 2.4 Geheimhouding was noodzakelijk.

Wij zijn als college bevoegd om te beslissen over het aangaan van een bestuursovereenkomst. Gelet op de gevoeligheid van een besluit rond een nieuwe tijdelijke opvang voor asielzoekers nemen wij als college nu een besluit, onder het voorbehoud dat de raad de gelegenheid krijgt om wensen en bedenkingen aan ons ter kennis te brengen over het aangaan van de bestuursovereenkomst met het COA. Daarnaast is het (voor ons) ook essentieel dat bij de uitvoering en de invulling, wensen van de inwoners van Zutphen en Warnsveld in het algemeen en van omwonenden en ondernemers in het bijzonder intensief en zorgvuldig zijn gewogen en betrokken bij de besluitvorming. Juist vanwege de gevoeligheid rond een Dienstencentrum moet uiterst zorgvuldig met de besluitvorming worden omgegaan. Dat betekent in eerste instantie dat die besluitvorming ook eigenlijk pas goed op gang kan komen als duidelijk is dat het voornemen tot het realiseren van het Dienstencentrum ook daadwerkelijk gestalte krijgt. Zolang het voornemen van het COA niet definitief was, was het niet verstandig om hierover al naar buiten te treden. Het COA moet immers in ieder geval goedkeuring hebben van het ministerie en dient ook te kunnen beschikken over de door het COA gewenste locatie. Met andere woorden zolang de financiering alsook de aankoop van de grond nog niet zeker zijn, had het, vanwege deze onzekerheden, nog niet veel zin om het over de inhoud van een bestuursovereenkomst te hebben. Inmiddels is duidelijk dat het ministerie akkoord is met de plannen van het COA voor de locatie aan de Revelhorst in Zutphen. Tussen de eigenaar van de grond en het COA is inmiddels overeenstemming bereikt.

3

Zie raadsvoorstel.

Kantttekeningen

Zie raadsvoorstel.

Communicatie

Er is een communicatieplan en een participatieplan opgesteld (bijlage 4 en 5). De belangrijkste onderdelen uit dit plan zijn:

Informatiebijeenkomsten

Binnen een of twee dagen nadat wij het besluit hebben genomen om een bestuursovereenkomst met het COA aan te gaan, onder het voorbehoud van de eventuele wensen en bedenkingen van de raad, worden de direct omwonenden (Cirkel 1) in een plenaire bijeenkomst geïnformeerd door de gemeente en het COA. De direct omliggende bedrijven worden diezelfde dag rechtstreeks geïnformeerd door middel van een 1:1 benadering.

De lokaal-regionale pers wordt via een persgesprek op deze zelfde dag geïnformeerd. Zij ontvangen deze informatie onder embargo tot 22.00 uur die avond (tot na de informatiebijeenkomst voor direct

omwonenden). De nationale pers wordt uitgenodigd voor een persbijeenkomst op de dag na de informatiebijeenkomst voor direct omwonenden. Bij de persgesprekken zijn zowel gemeente als het COA aanwezig.

Inwoners en ondernemers die iets verder van de locatie gehuisvest zijn worden tijdens een inloopavond geïnformeerd (Cirkel 2). Deze inloopavond vindt plaats de dag na de Informatieavond voor direct omwonenden, maar in ieder geval in dezelfde week.

Via de website wordt alle informatie gedeeld en er zullen de komende maanden meer informatiebijeenkomsten worden georganiseerd.

Zie verder raadsvoorstel.

Uitvoering

Zie raadsvoorstel.

Evaluatie

Zie raadsvoorstel.

Financiële consequenties

Zie raadsvoorstel.

Bijlagen

1013301 - Raadsvoorstel

1013301 - bijlage 1 - Bestuursovereenkomst Dienstencentrum concept 24 maart 2025

1013301 - bijlage 2 - Concept Aanvullende Werkafspraken gemeente Zutphen en COA 20253

1013301 - bijlage 3 - Bestuurlijke brief vergoedingen ondertekend (geanonimiseerd)